

Latweeschu Awises.

54. gadagahjums.

Nr. 52.

Trefschdeenâ, 24. Dezember (5. Januar).

1875.

Redakteera adrese: Pastor Safranowicz, Luttringen pr. Frauenburg, Kurland. — Ekspedizija Besthorn k. (Neyher) gramatu bohde Jelgawâ.

Latweeschu awises lihds ar to peelikumu „**Basnizas un skohlas sinas**“ maksa us jaunu 1876. gadu tapat kâ lihds schim: Jelgawâ fanemoht 1 rubli, Rihgâ pee Daniel Minus kunga fanemoht 1 rubli 20 kop. un par pasti peesuhthoht 1 1/2 rubli. Kas 24 eksemplarus apstelle, dabuhn 1 wirsû.

Apstelleschanas peenem: Jelgawâ, awischu namâ, Besthorn k. (Neyhera) leelâ gramatu bohde pee tirgus platscha; Kuldigâ, Besthorn k. gramatu bohde; Rihgâ, Daniel Minus k. kantori, teatera un wehwer eelas stuhri; Zehsis, Walmearâ, Walfâ un Pehterburgâ pee turenens zeen. latw. draudses mahzitajem. Wiñ kursemes un Widfemes zeen. mahzitaji, skohlotaji, pagasta wezatee un skrihveru kungi teel luhgti, apstelleschanas mihti peenem un tablak apgahdaht.

Wifus famus zeen. Latw. awischu draugus luhdsam, fawas apstelleschanas tapat kâ jau pehrn, ari schogad mihti pee laika usdoht, jo tik tad ween ekspedizijai ir eespehjams no pat pirma nummura wifus tohs dauds tuhstoschus bes kahdas uskaweschanahs apgahdaht.

Rahditajs: Latweeschu draugu beedriba. Gohds Deewam augstibâ, meers wirs semes un zilwekem labs prahts! No eesfsemehm. No ahrfsemehm. Wis-jaunakabs sinas. Breesmigs brauzens us ledus plohtes. Uguns dshfsejs. Atbildas. Sludinaschanas.

Latweeschu draugu beedribas fapulze

10. un 11. Dezember 1875.

(Beigums.)

Rihgas pilsehta bibliotekars Bertholz k. nehma weenu leetu issklaidroht, kas kâ leekahs wehl dascham ir tumfscha. Daschi no jaunakeem latw. rakstneekem un dseefmineekem dohmajahs famus wahrdus ihsti tautiski apseltijohht un tautas gohdibu gaismâ zehoht, kad labi pulka scho to plahpa par wezo Latweeschu paganu deewelkeem, apdseed Behrluna, Potrimpa, Pilula, Bramschana gohdibu un kahdi wehl wifî tee elku wahrdi. Kaut nu gan jau daudsas no schim elka deewu minefchanahm un gohdinaschanahm deefgan reebj katrai kristigai aufei un neweenam, pee ta dshwa Deewa atshfchanas nahkufscham nellahthohs skumigi jautahht: „Tauta, kur ir tawi deewi?“ — tomehr zil daschureis ar schahdu paganu laiku gohdinaschanu pawifam greifi nobrauz. Tâ eet jaunajem dseefmineekem ar „Bramschan“ deewinu. Bertholz k. wezu laiku gramatas zauri gahjis leezina, ka pee wezajeem Latweeschem it nekâd nau gohdâ bijis tahds elka deews, ko buhtu par Bramschanu faukufchi. Tas wahrds ir zehlees no Reischu wahrda „Proamschis“ (preekschmuhshigais); kahds inscheneeru kapteins 1835. gadâ par Reischu paganu deeweem ir wefelu gramatu farakstijis un kur tam sinu truhka is wezeem laikeem, tur tas bij tschaklis patš scho to eeschaut pulkâ weenalga waj taifniba waj ne. Tâ wifsch ari pataifija pee fawa rakstama galda tahdu deewinu, ko apdseed par Bramschanu, no kahda preeksch 1835. g. neweens nau neko ne dshrejeis. Un kâ ar scho „Bramschanu“ daudsi ir apmuskoti, tapat eet wehl ar dauds zitahm leetahm, ko daudfina is Latweeschu mitologijas, (par paganu deeweem). Kad nemahs dshlak ismekleht, tad dauds brohschi apraksti, Merketa u. z. fa-

plohht un rahda, ka nesinataji tur jukâ ir sabehruschi Bruhfchu un Reischu un Latweeschu un dauds zitu wezus laikus un skaidri neeki tohp kâ fwehta gudriba dseefmâs un rakstos Latweeschem preekschâ zelti, tâ ka katram prahtigam ir ko pabrihnitees. Tik tablu par to, lai netenka par dauds par Latweeschu deeweem, tâ ka nekriht paschi kaunâ.

Pehz tam atkal Naunas zeen. mahzitajs Bierhuff dewa sinas par fawu zetu zaur wifû fawu apgabalu, ko bij istaigajis wezu laiku peeminas krahdams, tais daschadōs pils un elku kalnōs raknajoht. Daschas no ustraktahm wezahn leetahm tika peekschâ liktas un pehz tablakas pahrrunas wifî peekrita beedribas presidenta kunga padohmam, ka listes ar jautaschanahm buhtu pa wifahm draudschem Latwijâ isfuhtamas un kaubis ja-uswedina sinas kraht, kur wehl kahdi wezu laiku pilskalni buhtu, kahdas sinas un teikas wehl par teem lauschu mutê atrohdamas; turpmat tad waretu schihs leetas prateji tohs usdohtus pilskalnus zaur rakfchanahm nemt tablakâ ismekleschanâ un lantahrtes ar wifem tahdeem pilskalneem fwehtu dauds skaidras sinas wehsturei peenest un wezu laiku dshwi jo gaischi preeksch azihm stahdiht. Luhdsam jau tagad wifus mahzitajus, skohlotajus un zitus, lai scho pilskalnu ismekleschanu pa wifû tehwiu gribetu weizinahr un eewehrojamus kraht. Tika ari atkal no jauna usluhgti Latweeschu wezahs teikas un pasakas kraht un beedribas direktorijai suhtiht, jo ari is tahm warehs daschu wezu laiku gudribu wairoht.

Pehz tam presidenta kungs lasija preekschâ gabalus is Wahzu profesora Dr. Mannhardta nupat drukâ laistas gramatas, ihpaschi par wezu Latweeschu faules zeenifchanu (Sonnemythus), israhdidams, ka tee teikumi no „Deewa dehleem un faules meitahm“ no mihtas faulites radufchees un tad tablak tikufchi eepihti. Tâ aishghja lihds wehslam wakaram.

Dhtrâ deenâ atkal ap pulksten 1/211. runas tapa museuma sahlê usnemtas. F. Melon k. lasija rakstu preekschâ par to leetu: „No kam tas nahkabs, ka Latweeschu rakstineeziba; laukâ tik dauds nederigas un netiklas gramatas sahl eastee un kâ schai leetai buhtu pretim jazihnahs?“ Ustrahdija tahs

wainas, ka tiklee strahdneeki atraujahs, mas derigee uspuhsti ais sawas pumahzibas sawus rakstus nesija un tauta pati pehz rakstu lehtumu lahrodama sehneles gohda stahda un graudus astumj pee malas. Tika padohmi dohti derigus rakstus ar pagohdinafchanahm wilkt gaisma un derigus strahdneekus darba stiprinah. Pee schihs leetas sehjahs wehl weena klah. Wallas zeen. mahzitajs Ulmann dema sinas, ka ari Widsemē ta leeta ir runas nemta, kas buhtu jadara, lai us rakstneezibas lauka netiklee raksti suhd un derigee wairojahs. Us zeen. Keusllera mahzitaja preekschā likfchanu us Widsemēs skohlotaju sapulzes ir komiteja eezelta, kas scho leetu rohkā nehmuši un ari mahzitaju sinodei sawu nodohmu darijusi sinamu, wina krahs ihpafschā lahde naudu, ar ko pagohdinaht un palihdseht, ka labi raksti war laudis iseet, uswedinahs derigus strahdneekus pee darba un raidihs zil spehdama nederigus pee malas u. t. pr. Bar schahdeem pat ruhpesteem sinoja ari is Kursemēs, kur no mahzitaju sinodes ir eezelta ihpafschā komiteja (tee mahzitaji: Boettiger no Wahnes, Rutkowski no Kalnamuischas un Sakranowicz), kas scho darbu rohkā nehmuši. Lai waretu schahdeem darbeem paweizinafchanu doht, Latw. draugu beedriba, kuras wahrdeem tautas azis ari schini leeta ir leels swars, nospreeda palihgā nahkt, ka wisi raksti sahktu eet zaur sawu spreedumu un pirzeji waretu sinahkt, pehz kahdeem ir wehrts sneegtees un kahdeem ne. Tapehz nospreeda tohs par derigeem atrastus pagohdinaht ar Latweeschu draugu beedribas stempeli un usdewa teem abeem direktoreem, Widsemē kā Kursemē, katrai eesuhitai un par labu atrastai grahamatai scho beedribas leezibu isdoht, lai laudis waretu labohs rakstus isfchirt un gohda zelt un netiklohs pamest kur bijuschi. — Kad nu zaur L. dr. beedribas gahdaschanu latw. karkisunis pahrfklaidrotā waloda laudis ir islaists, tad tika nospreests basnijteefas luhgt, lai tahs wiseem mahzitajeem eewehl scho karkisumu skohlās eewest un ari basnijā tohs tijibas gabalus ar jauna karkisma wahrdeem skaitiht. Nu beidsiht wehl usnehma runas par latw. ortografijas leetu. Bet kad nu laiks bij ihfs un ari beedru skaits us paschu galu mas palizis, tad nespehja wais ar plafchakeem pahrspreedumeem galā tikf. Presidenta kungs bij fewischklus jautafchanas farakstijis, lai ihkala farunafchanahs buhtu. Tikai daschas sikhlas jautafchanas waraja zauri isnemt. Peenemtas tika schihs: 1) Gelfsch silbu garinafchanas nau waijadsihs latw. rakstos ar fewischlahm sikhmehm isfchirt „gruhsto“ un „willto“ pagarinafchanu (gestoßene und gedehnte Länge), jo Latweeschi ari bes schahdas sikhmes to riktigi salasa un sikhme azihm un rakstam til raibumu dohd. 2) Pee dubultneeku atmeschanas nau brihw tohs atmeht ari tahdōs wahrōs, kur waj nu kā no sweschas walodas peenemtōs jeb kur dimi lihdsflani falehjuschees kohpā, tee lihdsflani l, m, n, r flaidri flani dubultoti. Tā „ekka“ „emma“ „wanna“ „kerra“ jeb „melli (melni)“ „wella (welna)“ jarahta ar 2 l, m, n, r. Turpretim eelfsch „zela“ „nama“ „mana“ „wara“ ir til 1 l, m, n, r. 3) Nau jauni raibumi jazel zaur to, ka preeksch teem flaneem, di, dsch, sch, tsch gudro wisadas jaunas weenlahrtigas sikhmes. 4) Nau leedsams, ja f weeta to gala „s“ grib ari wahrdu widū bruhleht, tā eelfsch „sch“. Weena garinafchanas sikhme ir wisadi waijadsihs dehl ihsuma un garuma isfchirfchanas.

Bet nu ar to swarigako jautafchanu, waj par garinafchanas sikhmi buhs patureht lihdsfchinigo „h“ ween jeb tai weeta pa masam raudsiht eewest gulofschu strihpiau — pa prohwi dēla mājas (dehla mahjas), nespehja wehl schoreis galā tikf. Presidenta

kungs norahdija us to, ka jau tas buhtu leels labums un labs fohlis us weenadibu, kad no tahm 4 waj 5 ejadahm tagodejahm garinafchanahm tiktu tikai 2 ar pilnu teefibu peenemtas, prohiti ar „h“ jeb ar to strihpiau — tad jau wisi ziti jauni mehginajumi buhtu nogalinati. Starp sapulzeteem bij pulzinafch tahdu, kas „h“ gribeja tuhda atmeht un til to weenu sikhmi, prohiti ar strihpiau — peenemt. Turpretim atkal kā likahs wehl leelaks pulks pastahweja us to, ka garinafchana zaur „h“ sikhmi ir parasta un deesgan deriga, schim brihscham ari nebuht nau eespehjams to atmeht; tapehz lai labaf raibumu zaur to nihzina, ka atmet ari tohs mehginajumus ar to strihpiau —. Kant gan galigu nospreedumu schini leeta netaisija, tad tomehr kāmums likahs beedru leela pufe bij un palika us tahm dohmahm, ka schini laika it nebuht nau isdarams „h“ weeta zitu sikhmi zelt un ka warbuht wisgudraki buhs, to ari us preekschu ar jauneem mehginajumeem netrauzeht, jo „h“ spehs ka lihds schim, tā ari us preekschu it pilnigi sawā weeta iskalpoht, kad til pee bohsterefchanas to tuhda kā garuma sikhmi eerahda, gar kuru nau nemas jalauschahs, bet ja-eet pahri; pee rakstifchanas schai eerastai sikhmei ir sawi labumi, ko deewesin waj kahda jauna sikhme spehtu atmeht. Tapehz palekam pee tam, ka „h“ ir paturams, lai muhsu lastajeem un rakstitajeem netiktu bes speedigas waijadsihs kawekti zela walti. Kad nu wehl presidenta kungs apfohlijahs schinis ortografijas leetas nahkofschā laika zaur awisehm no sawas pufes sawus padohmus kohpā sanemtus preekschā likf, tad schim brihscham to leetu nobeidsa un pehz zitahm ihfakahm farunahm gada sapulzi flehdsa.

Gohds Deewam augstibā, meers wirs semes un zilwekeem labs prahts!

Schi seemas swehtku flawas dseesma flani nu atkal zaur wisu pasauli. Ak kahdas swehtibas straumes ir isfcheem swehtkeem jau pluhduschas! Zil dahrgu dahwanu tas mihlsch Jesus behrninsch ar sawahm rohzinahm jau nesis! Schihs rohzinahs, kur debesis aplampj to semi, kur ta Tehwa mihlestiba well pee sawahm kruhtihm to pasuduschu pasauli, tahs newar dahwanu tulfchas buht. Muhsu behrnini sin, seemas swehtku dahrgumu un ir lihgfmi pee seemas swehtku dahwanahm. Un Juhš usaugufchee, kas Juhš gribat Deewa behrni buht, waj firds Jums netohp lihgfma pee tahs dahwanas pahr wisahm dahwanahm, ka Jums Pestitajs dšimis, kas ir Kristus tas Kungs? Waj ta seemas swehtku eglite, us ko pa namu nameem seemas swehtku wakara lihgfmi pulzini sawas firdis un azis pazet, waj ta nesikhme tahs pirmas paradises dshiwibas kohlu, kas tai swehtā nakti is jumprawas Marijas klehpja no jauna isauga, ka waretu ar sawu swezifschu spohschumu eespihdeht ir wistumschakā firschu faktinā un pasaules pohsta, ka waretu sawus sarus steept lihdi pasaules malahm un sawas dahrgas dahwanas klehpi eekratihbi tautu tautahm, firschu firdihm? Kristigi brahli, mahjas, pulzimees ap scho kristkohzinu un mahzifimees redseht nn eegult tai seemas swehtku swehtibā. Un Tu

Ak faldais, mihlais Jesulin,
Nahz taipees mihlku spilwenin,
Un duši manā firjnā,
Ka Tu man paleez prahtinā.

No **Bahrtas** draudies. Deews palihdsejis gadu beigt, wehl gribam no ta kaut ko teikt! — Seema bij ihsti laba. Prohjam eedama peepildija muhsu upi, ka pahr kranteem gahja pahri; bet pluhdas nebij dauds leelakas par ziteem gadeem, un nekur nekahdu flahdi nepadarija. Muhsu wezais tilts gan dabuja deenu un nakti wifu upes ledu us sawu muguru tureht, tad palohzijahs un — laida to us Nihzu un LEEPajas eseru prohjam. Bij gan wezitim ko tureht, dohmajahm gan, ka ne-isturehs; bet stipri ari padufes eeplohstija. — Pawafaris bij auksts un garsh; — gruhiti gahja ar lohpeem salumu sagaidiht. — Wasara bij sausa un karsta; seens gan schlibrahhs sawahlt, bet tikpat mas ka pehrn bij audsis. — Rudsi discheni labi; bet wafaraja, — wiswairal meeschi, firai, un lini bij wahji. Mahzini (kartupeli) itin labi; bet dascheem stipri ruhseja. Kohku dahrsi ari tulschi, lai gan pawafari seededami leelu preeku rahdija. — Leetu un leetu gaidoht, bet nesagaidoht, usnahja rudens, jau fahka falt; un Nowemberim beidsotees balti lohgi, ka ar deki aisklahiti, un uhdena labad leelu leelahs behdas. — Wefeliba pee lohpeem un zilwekem laba; paretam tika kahds behrns un kahdi wezi laudis nomirsi. — No uguns un sagteem dauds flahdes nesefam zeetuschi. Saweni gan weenam fainneekam istaba un laidaris nodega. Tahs bija gan behdas; jo lohpeem nebij nekahst dohd. Kristigu firshu gan netruhska, bet, ko lai dohd, ka katram pascham truhkums mahjas, ka apbrnohts wihrs. — Sagti atkal no 20. us 21. Nowember gaischa, bet wehjoat nakti, weenam fainneekam 2 flehtis pa juntu eelausufshees, un it wifas drachnas pascheem un it wifai faimei nonehmuschi.

Muhsu 2 fshlas tohp weena 40, ohtra 80 behrni mahziti ne ween Latwiski, bet ari Wahziski un Kreewiski. — Ari 4 balsu dseedaschanu peekohpjam, gada reisi kahda jaua weeta fa-eedami; un ari kur ween kahdas fa-eeschanas gadahs, jau tuhlin dauds mas tohp dseedahs. — Ir teateris tapa weenu reisi israhdihts pagasta teefas peefshdetaja mahjas: „Iziks Mohses,“ un „Bascha audsinahs.“ Genahschana tapa peefschirta nabagu lauschu behrneem fshlas grahmatas pirkt.

Ari sawu preeku negribam apasch fewis ween patureht, ko jau pehrn baudijahm. Sarunajahm sawas basnizas ehrgelles, kurahm gan spehzigi, bet til 6 balsi (registeri) bija, wehl ar 7 balseem paleelinaht. 3 manualē ar scheem wahrdeem: „bordun, geigen prinzipal un melodika,“ — wif katram patihkami blsi, — un pedahlē: „oktawi, oktawen basē, subbasē un basuni.“ Meisteri mums pascheem radahs: G. Bergmann ar P. Seddol, it nekahdu petru nedshdami, to skunstes darbu jauki un glihti pastrahdaja. Darbs meisters flawe! —

Wehl ari sawu nepatishchanu nepaliskim neminejuschi. Ta ir ta jauna rakstishanas wihse: f wahrdu un silbu gatds likt un dubultus neskanus wifur atmet.

Lasitaji pihfdamees brihnahs, kas rakstijateem tahdu waru esohht dewis, Latweeschu tautas swehtu mantu ta drihstieht fahschih, ka ne ween lasohht esohht jawahrgst, bet weetahm ari wehl reisi jalasa, lai pilnigi to lasitu waretu saprast.

Lasitaju wahrda

J. B.

Latweeschu draugu beedribas sapulze 10. Dezember Widsemes direktora kungs starp Widsemes rakstu darbeem ar ihpaschu pagohdinaschanu peemineja to semkohpibas laikrakstu „Darbs“, ko Thomson k. Nihga isdohd. Redakteeris pats studeerejis semkohpis buhdams pilda sawu „Darbu“ ar kreetneem raksteem un sneeds tohs flaidra latw. waloda, kahda katrai ne-

samaitatai Latweescha aufei ir patihlama dsirdeht. Waram to wifseem eewehleht, kas gribehs dsitalas semkohp. mahzibas is fewischkeem semk. laikraksteem mantoht. Baltijas semkohpis war dauds tur mahzitees.

Is wifa Nihgas aprinka schini gada tika saldatos nodohiti 421, no scheem paleel 9 Dinamintē, 122 tohp eedaliti Wjasmas kahjineeku pulka, 122 Malojaroflawas pulka; (abi schee pulki stahw Nihga, ta tad leela puse tepal sawu deenestu fahl no-deeneht), gwardos ir eedaliti 29, sapeeros 30. u. t. pr.

— Nihga par naudu rahdahs kahds Englandeetis Duburgs, kas flaidri ka siws pa uhdeni proht dsihwoht. Winsch raksta, ehd, gul un smehle sawu zigaru uhdeni.

No ahtsemehm.

Grandenzā no zeetuma treschahs tahschas kahds zeetumneeks ir ismuzis pee deega pawedeeneem zaur lohgu islaidamees semē. Wihrs bij zaurus 3 gadus pawedeenuus krahjis un tohs schuohre wijis, kameht ar to wareja nolaištees semē.

No **Bremenes**. Bremerhawenas ohsta mala 11. Dezember ir breefmiga nelaimē notifsi. Weens daniflugis „Mosel“ tika patlaban lahdehts un reisneeki lasjahs kohpa, ka war us Ameriku braukt. Te tika starp mantahm nesta weena skaste, kas bij ar spahrdamo pulweri pildita. Weens swehrs no zilweka, kugu kapteins Tomasē, bij nodohmajis scho skasti klusitim usdabuht us kuga; tai pulwera muzā bij sawada eerikte eetaifita, ta ka pehz nogudrota laika tas muzā eeliktahs pulkstens lai fistu un muzā sprahgdama apraktu juhra wifas tahs dsihwibas un to kugi. Tomasē bij sawa launa firdi nogudrojis aishbraukt lihds Englantei, tur eepahht daschas newehrtingas pakas, tahs apdrohshinaht pret augstahm summahm, uswilkt tad muzas pulkstēni un istahst wifus juhra, kur teem pee pulkstēna fshchanas astota deena wifseem juhra ja-isschliht. Tomasē buhtu ta to augstu apdrohshinaschanas summu mantojis. Bet ka nu tas gadijees ka ne, skaste patlaban us kugi nefoht jau sprahgusi un wif apfahrtums ir par pohsta weetu pahrwehrthits. Weens rihbeens un wis, kas kuga tuwumā, bij isspahrdihts un ar asnihm aplahstihits, wif gaisa fshelis bij tumsh palizis aish wifa ta, kas gaisa bij ussperts, saplohstas kahjas un galwas un rohkas guleja gubās, kur nupat zilweku pulks preezigi bij kohpa bijis. Bes lihku drupahm bij ari leels pulks eewainotu; kahdi 170 zilweki ta ir pohsta aishgahjuschi. Un pats tas breefmigais zilweks Tomasē redsedams, ka wina blehscha nodohms ne-isdohdahs, fatruhzees bij pats raudshjees ar pistoli noschautees, bet ari tas ne-isdewahs un dakteri atskrehjuschi un ari winu par nelaimigu sadragatu eeslatidami nehma to ahtschana; tomehr nebij dsihwotajs, us mirschanas gustu tas nu isteiza wifu sawu launu darbu un mirdams ispruta no laizigu teesu fohdibas un stahw nu ta muhschiga sohga preekscha. Besdeewis jau gadus un gadus bij us sawu grehlu darbu gudrojis, to pulkstēna maschini apgahdajis un wifu sagatawojis, lai simtahm dsihwibas juhra eet bohja, kad til winsch panahl to naudas summu, ar kahdu buhtu pee juhras afekuranges eepirzees. Kas sin, waj schis pats swehra zilweks nau jau pee kahdas zitas juhras nelaimēs wainigs. Muna no kugeem, kas pehrn un aishpehrn us juhras pasuduschu. Ir gan dauds breefmigi zilweki pasaulē bijuschu, bet tahds, kas pee pilna prahta ta ar aukstu firdi gadus gudro breefmu darbu, kur ka juhras widu til dauds simteem ja-eet bohja, tahda swehra firds ir nedirdeta.

Franzija tautas sapulzē pee to 75 senateeru zelschanas, kas tautas sapulzei us wisu muhschu jazet bij atkal redsams ka lehnianeeku partija ir sawu waru stipri saudejusi; winai ne-isdewahs nezil no saweem kandideem senateerds eedabuht; turpretim republikaneescheem bij stipri wirohka. Keisarnee- teem bij sawa isgudriba, tee gahja ar wisu spehku brihwawlst- neekeem palihgā, tai zeribā, ka ja republika buhs waldineeze, ka tad no winas kā jau 2 reis, tā ariatkal trescho reis nemanohst isaugš keisaru waldiba. Tā tad Franzija tik schihs 2 partijas leelahs dsihwotajas esoht, republika un keisariba. Keisarnee- teem pee laudihm ari zaur to schim brihscham gohds aug, ka tagad Parisē tohp atkal pehz senaka spreeduma tas no dumpi- neekeem apgahstais Wandom stabs ar to pirma Napoleona bildi pilnā gohdibā atjaunohts. Tur nu tohp laudihm eestah- stihis, ka tas sibmejoht ka nu Franzijas waldischana ja-eet atkal Napoleona zilts rohlās.

Spanija karo wehl jo prohjam.

Turkōs nemeerneeku wadoni nospreeduschī, nemas ne- klaustees us Sultana apfohlischanam, bet west karu us preekschu.

Tas bagatafais wihrs Amerikā esoht schim brihscham Dschohn Makai eeksch Franziskas pilsehta. Tam esoht wisu- mas 10 milionu dolaru (pee 17 milion rubl.) gada eenahschā- nas. Nu ko dohmajeet? Wehl preeksch 2 gadi schis wihrs bij kalnuražejš un pelnija dauds ja 4 dolarus par deenu un tagad ir bagatafais bankeeris. Bet pee Amerikas raibahs dsih- wes newar sinah, waj bagatiba atkal nepahrwehrschaš na- badsibā.

Sawada atreebšchanahs. Kahds wezpuišs Londonē mir- dams atwehlejis sawu mantibu (pee 40 tuhst. dahlderu) trim seewischlahm, pehz kurahm sawā muhschā btjprezejis, bet kas to bij atraidijuschas. Testamentē bij isteikts, ka winsch tahm ta- pehz sawu mantu atwehl, ka zaur winu nenahschānu tas dabujis laimigi sawu muhschu nodsihwoh.

Brihnischligis wehjsch. Netahl no Franzijas Bland zeema ir kalni, kuruš par Qui — du — Till sawz. Schinis kalnōs ir dauds alas, is kurahm weenumehr wehjsch ahrā nahl, drihs tas ir stipraks, drihs lehnaks un grohsahs pehz gadskahr- tahm. Wafarā, kad skaidra debes, tad schis wehjsch tik stipri no alahm ahrā nahl, ka tas kohkus ar wisahm saknehm isgahsch. Seemā turpreti to gandrihs nemas newar manih. Ari tas ir brihnischligi, ka winsch par deenu sawās alās kā peeseets, nakti turpreti paleek par breefmigu wehtru un beidsahs tikai ar faules lehlschānu. Kai gan schis wehjsch tik negantigi puhsch, tad tomehr turenēs eedsihwotaji par winu newarohht neko suh- dsetees, jo winsch usturoht gaisu weenadu un wefeligu. Seme tur ir audseliga un ari gaisē, kā jau peemineju, kohi wefeligē, ko no tam war nopraht, ka zilweki tur leelu wezumu safneedi. Tas tur ne-esoht nekahds retums, ka eedsihwotaji simtu un wairaf gadu wezi tohp.

Rsb.

Wisjannafahs sinas.

Saldus aprinka fshlotaja konference tiks tai 3. Janwar jaunā gadā, Saldus fshlas namā pee fshlotaja Redlich l. notureta. Wifa ta apgabala ka ari turenēs laimizu un tah- laf dsihwodami fshlotaji, kuri drauga prahta us muhsu kon- ferenzi tur, teek laipnigi luhgti pee muhsu konferences dalibu

nemt. Fshlotaji, kuri no Saldus attahku dsihwo, teek luhgti jau to wakarū preeksch tam, pee fshlotaja Redlich l. sapulzetees.

R.

Rihgā rahtuscha tohrni ir eetaisihis jaunš pulstienis (Nor- mal uhr), kas us matu rahdihš riktigi stundas un minutes un kas tadehl wifai pilsehta dsihwei buhs par neschaubigu laika rahditaju. — Wehl 15. Dezember 9 damflugi zaur isjirstu ledu nobrauzā us juhru; sehgeku fugi bij tik lihds Baltai bas- nizai notikuschi. Tē usnahja 22 grahdu fals un bij seemas kohrtelis jamele. 13. un 14. Dezember bij 19 peelahdēti fugi wehl dabujuschī no Bolderajas isēet un Kolkuragam laimigi zauri tikt.

S.

Breefmigs brauzeens us ledus plohtes.

Seemeta brauzeji bij ar Bolaris fugi no Amerikas zēfā de- wuschees, bet zeksch teem bij nelaimigs; kapteins Hals mira, wina weetā eestahja zits wirsneeks par wadoni, bet neschehja scho weetu ispildiht; fugi brauzā wišwifadi zilweki, ari pat Eskimosi ar seewahm un behrneem un truhka galwas, kas wi- fus spehtu pahrwaldiht. Gadijahs wehl ta nelaimē, ka laba teefa brauzeju ar kapteini Tisonu, kas bij no kuga atgahjuschi noht, tika us atpeldeschas ledus plohtes tahlu ašneesti prohjam un nescharediejahs wairš ar fugi. Bet kā tam atschkirtam pul- zinam isgahjis, kas ar Tisonu bij zēfā palizis, par to nupat no Tisona pascha ir Amerikā un Londonē grahmatina drukā is- laista, kas winu zeta behdas nostahsta, kur teem wefelas 200 deenas bij us ledus plohtsa jabrauz. Bij wehtrina Oktobera nakts, kur Tisons lihds ar sawu palihgu Meyri un 18 matro- scheem un Eskimoscheem tika no kuga atdsihti noht, kugis to- reis patlaban bij Basina juhtrā lihzi. Tisons jau 23 gadus bij pa seemeta juhtrahm schury un turp braukajis un dereja par wadoni un padohmneeku wisam tam pulzinam, kam nu tahds gruhis zeksch bij jamehri. Tai minētā nakti puhta stipra weh- tra no seemet-wakareem. Kugis no ledus kalneem spaidihts un zilahs duneja un starkschkeja. Tē us reisi maschinists pee- skrehja un sinaja, ka kugam esoht zaurums pasists, jo uhdens sahkoht pumpjōs kahyt. Kapteinis pawehleja wisu us ledu sweest. Ko nu katrs spehja kert, wisu sweeda no kuga laukā us ledu. Kugis walsitjahs un dousitjahs pret tahm ledus see- nahm, kas gar fugi zilajahs un swahrstijahs. Tisons gribe- dams gahdabt, ka tahs ismestahs mantas neschabirst juhtrā, bij ar dascheem ziteem no kuga nolehkluschi un raudsija tahs leetas tur kohpā wahkt, ko ziti no kuga sweeda. Nakts bij tumšcha un gruhiti bij ischkirt ledu no uhdens atwareem. Tisons bij jau daschas stundas tā strohdajis, drihs us kuga buhdams, drihs us ledus, tē apmanija ka maschinists gan bij pahrschēdsees un kugis wehl nebij ne mas dragahs; pumpjōs tas uhdens bij sah- zis kahyt zaur to, ka wehtra fugi bij kohi stipri walsitjuš. Tisons ar kugineeku pulzinu bij patlaban atkal us ledus nokah- puschi, ka war tahs mantas kohpā turohrt, tē us reisi atskaneja leels rihbeens un ledus lauks schkihda un sawlaisaja wairaf gabalōs, kugis bij ašsweests un Tisons ar saweem beedreem atradahs atschkirti us weenas plohtes. Nakts bij tumšcha, turflahst wehtra putinaja sneegu un pee tahda gaisa teem naba- dsneem bij nu us ledus plohtsina stahweht. Nis tumšas tub- dal wehl neschehja ne nowehroht, zil to beedru tur bij kohpā. Pa brihdi usgahja schkehrsu pahr kahdu plihsumu weenu gubu wehrschi ahdu, ko bij no kuga tur isseweduschī. Smalkaf ah- das iszilajohht atrada weenā ahdā diwi masus Eskimoschu behr- ninus eestihus. Pulstiens bij 10 bijis wakarā, kad tas kugis atluhsja. Atschkirtē 18 beedri bij us dauds masakeem ledus

gabaleem isdaliti, pa laimi bij laiwas wehl pasneedsamas, ar ko wisi isschirtee fazehlahs kohpâ us weenu leelaku nedragatu ledus plohti. Wihri, seewas un behrni nu eetinahs tais wehrschu ahdas un apgulahs us ledus, tik Tisonâ, kâ wisu wadons palika nomohdâ. Tas ledus plohts bij apalsch un ari ne wifai leels, nebij ari lihdsens, weetahm bij tai ledus kalnâ ari bedres, kur faule sildidama bij uhdeni fakrahjusi. Ledus beesums bij 10 lihds 15 pehdas, weetahm pazehlahs kalnini, kur ledus bij ir 30 pehdas bees. Kad nu fakla apskatit to prowianti, kas us plohta bij panehmusees lihds, tad atrada 120 gafas pohdinus, katra pa 2 mahrzinas, 11 kules maises, 1 pohdinu schahwetu ahbolu un kahdas 20 mahrzinas schokolades un zukura. — Ohtâ rihtâ usmohduschees nu wisi gudroja, kâ tik us krasta pusi, bet nokufuschi un ismirkuschi buhdami gribeja wehl papreckschu ko eht un atspirdsinatees, jo no isgahjuschas pusdeenas nebij ne ko ehdschi. Daschi kahroja ko siltu un daschas mallas pagales us ledus atradami uskuhra uguni un wahrija gaku un kassju, ziti wehl apgehrbabs faufus drehbju gabalus. Nu wisi gribeja kahpt laiwas, bet jau bij par wehlu, plaisumi bij ar ledu peebeesjesuschi un bij laiwa jawelk atpakal us ledus. Si tahlehm eeraudsija sawu fugi, kas ar damfi un pilnahm sehgelehm brauja, muhsu pulzinsch weenu meetu dabujis zehla to gaisâ un iskhra meeta galâ melnu drehbi, lai fugis tohs nelaimigohs eeraudsiu, bet ne ka, fugis tohs tahlumâ nebij pamanijis un brauja prohjam un muhsu pulzinsch palika us sawa ledus plohta. Gan nu Tisonâ skubinaja schur un tur ar laiwu prohweht, waj ne-atrohd kur waleju uhdens zetu, bet laudis negribeja nezil klausit, katre gribeja patâ tas gudrakais buht; weeni gahja ar aireem, ohtri ar laiwu un nebij ne mas kohpâ sadabujami. Tâ aigahja ta pehzpusdeena un nakts metahs un fakla atkal stipri snigt. No rihtâ pamanija, ka ledus plohts fakla kusht un bij jau diwi dakâs pahrpilhsis. Wisi behga us to stiprako dalu, bet us tahs masakahs schkilas bij palikus ta meetu buhda ar 6 maises kulehm un 1 laiwu. Bet kâ tur peekht? Wehtra dsenaja to ohtu pusi schurp un turp. Tâ gahja lihds ohttram rihtam, kur laiks palika druzjin meerigaks. Nu redseja, ka abas plohtes pamasitim peld us deenwisch-wakaru pusi. Ar kiberi wehroja, ka bij 6 juhdes no krasta. Behz 3 deenahm Tisonam arweenu firdigu beedru idewahs peetapt pee tahs laiwas us ohtas plohtes; 5 funi tika lihds nemti, tohs aijuhdsâ laiwas preekschâ un tâ to pahrwilka us ohtu leelako plohti. Bij pahri buhdas ustaisjuschees, ari weenu kulnu, jo planku un mallas gabalu atradahs laba teefa us ledus, to wisu bij no fuga tai pirmâ wakara nosweedusch. Wakara eetaisija sawadu gaismoschanas eerikti; pamedeeuus no sehgelehm eebahsa bleka dohs, kura bij spekis eekschâ un ta bij ta lampu. Pa laimi bij swins un pulwers lihds; tâ tad wareja eet un pee ahlingeem stahweht, un kahdu rohni nometiht. Jo ar ehadamajahm leetahm bij lohti ar sinu jadsihwo, jo tas drihs bij pee gala. Usauguscham nespehja wairak doht kâ 11 unzes (ne pilna mahrzina), behrneem pus tik leelu teesu. Leels preeks wiseem bij, kad kahds rohnis bij noschauts; tur radahs bariba un no speka uguns uslurs, behdas jan bij kehruschees pee weenas no laiwahm un to sadedinasuschchi malkâ. Laudis ari palika arweenu besspehzigali. Us seemaswehtku laiku fakla atkal auktee seemet wehji puhst, wehl tik bij pawisam weens schlinkits galas. Tas un pohdinsch ahbolu un trauzinsch ar ohna asinim bij wisa ta seemaswehtku malkite, ar ko schee abadsini tur juhras widu meelajahs. Maises wehl kahdam

laiznam bij. Jaungada rihtâ bij faltums no 29 grabbi, un jaungada deenas meelasts bij safaluschas rohna eekschas un druzjin rohna speka. Ari funi bij wehl tik 2. Behz ilga laika 19. Janwar, kur wareja buht ap 72. gradu seemeta platumâ, atkal dabuja spohschu fauliti redseht un lauschu firdis zeriba atdsihwojahs, ari ar medischanu labati idewahs pee gaischas deenas. Bet nahza atkal behdigakas deenas un 30. Janwar Tisonâ raksta sawâ deenu aprakstâ: „Es nezeru wairs us isglahbschanu un esnu no saweem beedreem isluhdses, kad es mirstu un wini dsihwi paleek, lai wini scho manu rakstu, ko tai tumshâ buhdâ ar bleifederi un auksteem pirksteem rakstiju, ranga isglabht. Jo ko tur esnu rakstijis, tas ir wiss taisniba, tik teescham, ka Deewâ man lai palihdi.“ 7. Februar wiasch raksta tâ: Esam nupat sawu beidsamo rohni, pa dala jehlu, pa datai wahritu apehdusch, beidsiht wahrijahm un ehadam ari to ahdu. Ar 9. Februar plohte fakla ahtrak peldeht un zehlahs stipraks wehtras; wetti mekleja, waj ne-atradis kur kahdu waleju uhdeni. 22. Februar idewahs atkal weenu rohni noschaut, bet wihri bij jau tâ bes spehka palikuschi, ka tiko spehja rohni uswillt us plohti. No 24. Februar schloht dewa katram pa wehl masakam gabalinam maises, lai druzjin wehl spehtu willtees, jo zereja Merzâ notikt kahdâ gabalâ, kur rohnu warehs wairak dabuht mediht. 5. Merz pehz wehroschanas bij pret 65 gradu seemeta platumâ. Ap Merzâ widu laiks atmetahs atkal aukstak, wehtras plohtsijahs, sneegs putinaja, to nakti us 11. Merz ledus braifschleja nu kalnis us kalnu zilajahs un stundijahs, ari ledus plohts fakla plaisht, gabali atwehlahs noht, tâ ka palika tik wehl tas widuzis, kur dsihwoja, no kahdam 300 pehdahm. Ledus nelikahs wairs tik stipr, bet wairak drupens. 21. Merz bij laimiga deena, jo diwi beedreem, kas pa ledus gabaleem lihdsami bij kahdu juhras juhdsi aigahjuschi sawnus un zanrunus atradusch, laimejahs 7 rohnu noschaut. Nu bij atkal ilgakam laikam usturs un firdis jutahs pajilatas. 28. Merz dabuja lahzi noschaut un wareja nu ari zitu kumosu baudiht. To nakti us 30. Merz tika lohti istrauzeti, jo ledus plohts atsitahs pret kahdu warenu ledus kalnu, bet paldeewâ Deewam plohts palika wehl wewels. Ar 1. April nahza atkal behdu deenas, jo plohts atpeldeja noht no ziteem ledus strekkeem, tâ ka nogudroja ar skubu kahpt laiwa un dohtees us ledus pusi, tur nu kahpeleja un braukaja no weena ledus gabala us ohtu un gruhti tahs deenas wadija. Drihs laudis fakla flimoht, gihmis uspampa. 18. April dabuja pirmohs putnus redseht, wahru un pihles. 19. April nakti bij atkal stipra wehtra, kas noskaloja no muhsu plohta muhsu buhdinu, tahs ahdas un wehl daschas zitas leetas, wisi sabehga laiwa un wisu zauru nakti turejahs pee laiwas, jo wini swaidija ledus gabalus augschâ un lejâ. Ohtâ rihtâ eeraudsija netahlu zitu stipraku ledus plohtu un turp nu ar laiwu wisi pahrwahlahs. 22. April laudihm nebij wairs ne kahdas zitas baribas, kâ tik katram pa sehpsninas rohnu ahdas, ko pakrimst, pa laimi eeraudsija tuweene ledus lahzi, wisi nu metahs gahrschaku un raudsija lahzi tuwak peelabinaht, islkidamees rohni eseht, pehz kureem lahzis labprah medi. Lahzis peenahza ari tuwak flah, tâ ka to dabuja noschaut; to nu atsteepa us laiwu un lihgsniba bij leela; nu bij gata ko eht un asins ko dsert. 25. April manija, ka krafts newareja tahlu buht, jo redseja jau daschadus putnus, mehginaja laiwa dohtees us krasta malu, bet bij drihs atkal ja-apstahj pee kahdas ledus plohtes. 28. April eeraudsija damflugi. Gan kledsa, gan

dewa sîhmes, gan schahwa, bet damflugis nebij to pamanijis un nobrauzja garam. Nahkoschâ nakti kurinaja us ledus ugun-
tinu ar rohku speki, lai garam braukdami fugi drihsat pama-
nitu, bet wolti. Nedsejam gan ari 29. April fugi garam brau-
zam, bet ari tas muhsu sîhmes nepamanija. Prohwejam wehl
reis ar laiwu us peeskschu stumtees, bet atduhramees atkal pret
ledus kalneem. Tê pamanijahm atkal weenu fugi un us ledus
kalna wirsu uslahpufchi isschahwahm trihs reis, mums likahs
it lâ fugis buhtu muhs pamanijis, jo tas brauzja krusseem un
schkerfam, it lâ zaur ledus plohtehm lohjidamees, bet drihs
atkal pasuda. Tê us reis parahdijahs ohtrê fugis un ta preeka
wehstê atskaneja, la fugis brauz teescham us muhsu pusi. Bij
ari tâ. Fugis peenahza klastak un mehs ar fawahm zepurehm
to sweizinajahm, no kuga atskaneja simtkabrtiga pretisweizina-
schana. Nahza no kuga laiwas, kas muhs noweda us damflugi.
Schis damflugis bij isbrauzis juhrâ us rohku medischanu un
bij muhs nelaimigus pamanijis. Kas spehju nu isteikt muhsu
firds preeku, kad nu bijahm isglahbti. Un kad us wiru janta-
schanu, zil ilgi mehs tê tâ us ledus mitufchi, teem atbildejahm,
la jau no 15. Oktoberâ tâ mohzamees, tad wini nespehja is-
brihnitees, la mehs til ilgi palikuschi isglahbti. Ar kahdu
preeku nu sehdam pee galda un baudijahm tohs fen neredsch-
tus ehdeenus! Kâ smekeja mums pirma pihpita tabaka pehz
til ilgas gamefchanas! Fugis nu noweda isglahbtohs us Neu-
Fundland salu, no kureenes tee us mahjahm dewahs. Tison
drihs ar zitu fugi dewahs atkal juhrâ melleht fawus ar Pola-
ris fugi nollihduschus beedrus, bet atradu fugi sadragatu un
tiko sinas spehja fawahkt, kur tee brauzeji palikuschi.

Uguns dsehsejs.

Klau! pulskeni it fehri swana,
Wif' glahbjahs, steidsahs, prohjam behg,
Kâ awju pulks, bes fawa gana;
Tê kleeds un waimana, deg, deg!!

Ne-ilgi ir, tê palihgs klastu,
Schis uguns grehku manijis,
Ar stipru rohku, drohschu prahku
Zau daschu reis wirtsch lihdssejis.

Ir uguns dsehsejs, kas jo aschi
Pee uguns grehka atsteidsahs,
Ar sweedreem waigâ strahda knaschi,
Lihds wifa uguns nobeidsahs.

Tas wihrs ar fawu zirwi rohkâ,
Kâ ledus tam ir asnis —
Starp uguni, lâ dsenis lohka,
Tas zehrt, drihs jumtu nogahsis.

Pee wira lohga redsi zitu gaisâ,
Wifaplahkt karstumu tas mat;
Laisch nelaimigohs fawâ maisâ
Un nahwei drohschi azis stat.

Drihs ari wifa uguns beidsahs,
Lai skahde gan, wifs gwile,
Bet uguns dsehsejs mahjâs steidsahs
Un Deewam pateikt nekawe.

Gan labi iraid brahkeem lihdscht,
Teem klastu stahweht nelaimê
Teem maisi doht un naudû leeneht,
Tohs usnemt fawâ pajumtâ.

Jo krahfchna leet', kad fawu dschwib,
Preeksch tuwaka tu eekihla,
Tad parahdi tam ihsto mihslib',
Ko wiram esi parahdâ. —

Fr. Chr. Jacob.—

Atbildas.

S. — B. Ari schogad atkal muhsu lastaju staitis ir audsis. Latw.
awises tagad iset 450 eksemplars. Zil sinu, ne weenam laistraktam Baltija nau
til daudis lastaju. Lai Deews palihds joprohjam!

R. — R. Nahs tuhbal jaunâ gabâ. Jaunas derigas sinas buhs man
arween mihsas.

P. R. — Walm. ... Lubdsu nekunotees, kad Zuhfu rakts wehl
ne-isssectahs, bet nau wehl tee preeksch tam wajadstigi ihpachti bohstabi isleeti.

R. — W. Zeru us beeschalahm sinahm no Zuhfu pufes us jaunu gabu.
Jauneem draugeem fateet paldeews! Latw. aw. apgahdatajs.

Latw. Awischi apgahdatajs: J. W. Sakranowicz.

Sludinafchana.

No Kalnamuischas meschawaldischanas, Dobbeles
apriaki, teel zaur schp sinas daris, la turpat
2. un 3. Janwar 1876. g.

preedes

preeksch basteem us wairakfoblschjanu pret isladru
maksu tiks pahdrohtas. Klastakas sinas war dabuht
pee meschawaldischanas. 3
Kalnamuischâ, 17. Dezember 1875.

Skohlas mahzibas peerahdischana.

Bezati, kuri fawus bebnus grib Jelgawâ eeksch
daschadabm walobahm, flaweres spehleht un ari
rohlas darbu list ismahzibt, war lihds 7. Janwar
1876. gabâ peemeldeetes:

1) katoku eelâ pee laufmana Popow I. un
2) leelajâ eelâ pee laufmana Woldemar I.;
kurâs weetas tuwalahs, sinas un peerahdischanas tiks
dohtas.

Us aprisaka teefas pawehli teel no Wirus pagasta
teefas (Geyden Gem. Gericht) isfludinahts, la 10.
Janwar 1876. g. nelatka meldera Kleim mantiba, lâ:
sofa, galbi, flapji, kumode u. t. j. pr., kas pee Wir-
lus meldera ir noguldita, uhtrupe wairakfoblschjanem
tik pahdrohta.

Peesehd.: D. Stewart.
Scrihw.: S. Michelsohn.

Peemeldechanahs preeksch usnemfchanas Kuldigas

pilsehhta = skoblâ

(aprisaka skoblâ) teel isdeenâs (swehtdeenâs) un
swehtkâs ween ne) preti nemtas. Usnemfchanas es-
famenus buhs 8. un 9. Janwar 1876. g., pulk-
sten 9. no ribta, skoblâs ruhme. Ir japeenes: kru-
skama sîhme, baku sîhme un beidsama skohlâs
leeziba. 2

Inspektoris: Meder.

Pee Meschoines fainneeka Kugrena, preti Grahwen-
dahlei, ir

Kaleja weeta dabujama. 1

No Nibforges pagasta teefas (Neusorgen Gemeinde
Gericht) Bauktas apriaki, teel scheit tee mantineeti
no nomitruscha Nibforges Plubbinu Jobu fainneeka,
Zahn Lipsta atlikuschahs mantas, us grunti Kursemes
semneeku likuma grahmatas § 493 un 533. usajzi-
nati lihds 16. Februar 1876. g. scheit meldeetes.

Zapat teel ari wif usfautti, lam tatsnas praafsch-
anas pee schis mantas ratihs un atkal tabbi, kas mi-
ruschajam to parahdâ buhtu, augschâ minetajâ terminâ
scheit meldeetes; jo wehz schi weeniga isflehschjanas
terminâ ar to mantibu wehz likumeem daris un pa-
rahdu melletajus atrahdis, bet parahdu maffataji
zeetis to likumi uslits.

Nibforges teefasnamâ. 15. Dezember 1875.
(Nr. 191.) Pag. teef. preekschfehbd. J. Gulbe.
(S. W.) Str. J. Bohring.

No jauna isnahkusi un ir zaur wifahm grahmatu pahrdohstawahm dabunama:

Wid-, Igauu- un Kursemes lantkahrte,

preeksch flohlahm, ar igauu, latweeschu un wahzu weetu nofaukumeem.

Raiba druka. Maksa 20 kap. fudr.

Schnakenburg,
Rihgâ un Zehrpatâ. 1

Andeles atwehrschanâ.

Mums tas gohds schè pasinoht, ka mehš, tà ka muhsu

zigaru- un tabakas-fabrifa

Maklawas Uhr-Rihgâ, Romanowlâ Nr. 103, sem to firmu:

C. Glei un beedris,

jau ilgaku laiku weenumehr strahdaschanâ, lai farweem zeen. pirzejeem, waretu pilnigu krahjumu labas nogulejuschahs prezes pahrdohst, tad nu tagad fawu

andeles-weetu preeksch pahrdohschanas leelumâ un masumâ kungu eelâ Nr. 1, Kamarina namâ

29. Nowember esam atwehrschi.

Zaur scho peedahwajam fawu bagatu paschu fabrikazijas zigaru- un tabakas-krahjumu un turklaht laipni sinojam, ka mehš mafak uf muhsu fabrikatu smulu ahrpufi (eepafaschanu) bet wairak par ihsti labas prezes sagatawoschanu ruhpejuschees. Tadeht gan waram drohschi zereht, ka mums zaur kreetnu un rikfigu apstellejumu un usdewumu ispidlischanu buhs eespehjams ustizibu pee zeen. pirzejeem eemantohst un pastahwigi ustureht.

Ar zeenischanu

C. Glei un beedris.

Augstai muischneezibai un augsti zeenitai publikai daru zaur scho pasemig finamu, ka es pehz mana laulata drauga nahwes fawu

self- un fudrabkafa darba-weetu,

Zelgawâ, pastes eelâ Nr. 3,

esmu pahrdewusi

August Wegner f.,

fo es par kreetnu un uszihstigu fudrabkafi pasihstu, un luhdsu, manam nelaika laulatom draugam til bagatigi parahdito ustizibu ari minetam August Wegner f. ne-atraut

Padewigi

J. Jakobsohn, dsim. Geis.

Aisrahdidams uf augfschejo fludinajumu eeflatu par fawu gohdu, fawu darba weetu zaur scho wifseem peedahwacht un apfohlu par widischkahn makfahm kreetnu un labu apdeeneschanu.

Ar augstu zeenibu

August Wegneris.

J. Malmberga un beedr.

Maklawas tehjas magasihne,

Rihgâ, kauf-eelâ Nr. 18,

peedahwa leelâ krahjumâ

„Karawanen tehju“

150, 180, 200, 250, 300 kap. un weht dahrgaki par mahrziau.

Gludinasehana!

Weena muischa Dinaburgas kreist, labdas 176 desetineš leela, ar labem tihromeem, piawahm un meschu, teel par mehrenu zenu (4000 r. f.) pahrdohia. — Klaktakas sinas par to war dabuht pee apalschâparafstijuscha

v. Bodel leelunga,

Kulbow muischa, pee Dinaburgas-Biptebstas dselzeka stanzijs Balbinowo.

Wagare

ar labahm leezibas shmebm war meldetees Behra-Birzawâ. Deeness ir ja-usnem par Jurgeem 1876. g.

Zelgawâ ffolhas behrni war kobrteel dabuht fkrider eelâ Nr. 18, ehrbegl, augschâ par labo rohlu, pee **Dohres Plugin.**

Pascha bibdeletus

kweeschu mistus,

tâ ari rupjabs un fmalakhs kljabs pahrdohst lehti 2

C. Jakobsohn,

Zelgawâ, katolu eelâ, satajâ bohde Nr. 16.

Behrni,

fas schejenes ffolhas apmekle, teel ruhme un koste nemti pee krohna rewifera Tichomiroff, Zelgawâ, Rangihser eelâ Nr. 17, eelch ehrbega, apalsch-tahschâ.

Neprezehts klehtswagare

un tapat ari Dahrsneets war 23. April 1876. g. weetu dabuht, Klaktakas sinas dabunamas Zelgawâ, pastes eelâ Nr. 30.

Pensioneri

atrohd laipnu usremfchanu Zelgawâ, waleijas eelâ Nr. 40, ehrbegl, weenu trepi uf augschu, pee

J. Niklas.

Skohlas behrni,

meitenes un puifeni, war dabuht labu kobrteel ar un bes kostes Zelgawâ, leelajâ eelâ, pehrweth-taja Dumfa namâ, zaur wahrteem augscham pee 2

Schlihtera.

Pee manim war dabuht ffolhas behrni kobrteel; kreetnu waloda teel runata. Zelgawâ, wezajâ eelâ, R. Niedigera namâ Nr. 5, pee

madamas **Walohonzow. 3**

Behrni,

fas schejenes ffolhas apmekle, teel ruhme un koste nemti no **Ch. Rauze,** Zelgawâ, pastes eelâ Nr. 2.

Lohpu kohpejs

ar labahm parahdtschanahm teel mellehts Kulschâs pee Kandawâs. 3

No Zelgawas wirtschilsteefas teel zaur scho wifseem sinas daribts, ka Bez-Saules Kagu-Saku mahjas ir eekhlatas un tiks 15. Januar 1876. g., pulstien 12. pusdeenâ, pehz scheit eeflatameem wairakfohltichanas nolihumeem ubtrupè pahrdohias.

Zelgawas pill, 15. Dezember 1875.

(S. W.)

Aseforis: Wietinghoff.

Instanzsekreteeris: C. Melville.

Kleinberga priwatfkohtâ,

Zelgawâ, satajâ eelâ Nr. 24 a, pascha namâ, war jaunus ffolhenus ffolhâ un kobrteel peemeldeht libds 8. Januar 1876. g. 2

Abonnements

für das Jahr 1876 auf die in unserem Verlage wöchentlich erscheinende

Mitauische Zeitung

werden in unserem Comptoir, in der Buchhandlung des Herrn **Ferd. Besthorn**, in den Handlungen der Herren **F. A. Klein**, Ecke der Colonnaden, **J. Schablowsky**, Kathol. Straße und **C. Siller**, Doblensche Pforte, entgegengenommen.

Ohne Zusendung:

Jährlich . . . 1 Rub. 50 Kop.
Halbjährlich . . . " 80 "

Mit Zustellung ins Haus:

Jährlich . . . 1 Rub. 80 Kop.
Halbjährlich . . . 1 " — "

Ueber die Post:

Jährlich . . . 2 Rub. 10 Kop.

Halbjährlich . . . 1 Rub. 15 Kop

J. F. Steffenhagen & Sohn.

„Darbs“

semkopiņas laika-raksts ar bildehm,

usnems jaunā gadā savu otru gada gabumu un usaižina zeen. lastitajus pee laika to no jauna pastelleht. Wiņas apstelleschanas zaur wehstulehm un wiņas naudas suhtischanas ir taisni us redakcijas adresei suhtamas.

Redakcijas pastes adrese: „Darba“ redakcijai Rihgā.

Въ редакцію „Darbs“ (Трудъ)

An die Redaction des „Darbs“

въ г. Ригу.

in Riga.

„Darbs“ ar peesuhthichanu maksu par gadu **2 rubl. 60 kap.**, par pusgadu **1 rubl. 60 kap.** un par 3 mehneschi **90 kap.** Ves peesuhthichanas par gadu **2 rubli.**

„Darbu“ war ari **Ernst Plates** k. drukatawa, pee Pehtera basnizas pastelleht.

Mehs zerejam, ka zeen. mahzitaji, skohlotaji, pagasta wezaki un skrihweri labprahst pastelleschanu apgahdabs.

Teem, kas 10 eksemplarus nē weenu adresei pastellehs, tiks tāpat, kā lihdschim 11 peesuhthiti.

Redaktors: **Richards Thomsons.**

Витебстас губери, туру pee dšelsjeka,

muischa

ar laukeem, plawahm un meschu, masakās dātās lehti pahrdohdama. Klabtakas finas Bauflā, trakteeri pee Meier funga.

Še atrohd skohlas behrni kōsti labu kohrteli ar labu usflatu un kōsti.

Strihwera eelā Nr. 19.

Kursemes

weza un jauna

Laika-grahmata

us to gadu

1876,

šhe klast Mahrtina Eutera peeminās šime nobildeta.

Maksa ceseeta 10 kap.

Teem irr Mohsus un praweeschi. Bihbeles swethku spreddikis Dilleku basnizā. Widsemmē, sazjibis 1. September 1874 no mahzitaja R. Dierne. Maksa 8 kap.

No 15. Dezember es dšihwoju pastes eelā Nr. 2, Skrinewski namā.

Arthur von Magnus,
oberhofteesas adwokats.

Sauņas preeces un egles balkus, dehtus, plankas un laktas pahrdohd par lehteem tirgeem

E. Jakobsohns,

Zelgawā, upes eelā, sawā pašcha namā Nr. 4, aif bruhwera Hermutha.

Skohlmeisteri

preeksch Bawassares pagasta-skohlas us Jurgeem 1876 mekle mahzitajs G. Braunschweig, Skohla, Widsemmē, pee Rihgas (Schloß, bei Riga).

Weens pagastaj

teefas skrihweris

un skohlotajs, kas wairā gadus schohs amatus kohpis un kam labas atestates ir, mekle weenu no schim weetahm.

Adresse: N. N. Pee kaufmana Fr. Weidemann leelajā eelā pee Dohbelē wahrteem Zelgawā.

Sawahm zeenijamahm andeles fundehm un wizeem, kas pee man li hdschim prezes pirkuschi, zaur scho padewigi daru sinamu, ka es tagad pastes eelā, sawā leelajā namā Nr. 23 (blakam manai lihdschimigai pahrdohschanas weetai) dšihwoju, tur kreifajā galā mana maišes pahrdohschanā atrohdbahs. Mana amata weeta leelajā eelā tika 11. Nowember f. g. pawisam us pastes eelu pahrzelta, tapehš ka es to namu tur (leelajā eelā) esmu pahrdewis.

J. Brahl.

Zelgawā, 12. Nowember 1875.

Lohpu kohpejs,

kam labas sežibas šimes, war par Jurgeem 1876. g. weetu dabuht pee barona v. Sahn Blankenfelde.

M. Schönseldta

wadmallas andelesweeta

Zelgawā, pretim lombitera Torchtani wahrteem, leelajā eelā Nr. 3, Streckera namā, peedahwa sawu bagati pildito krahjumu no wadmallas, bufflina, paletodrahnu, gataweem seeweeschu manteteem, gumikaloschahm. Turpat war ari dabuht wiņas sortes krahgu, manschetu, schlipfu. Wiņas tahs prezes teel par wislehtateem tirgeem pahrdohstas, tadehš ka wiņas teescham no fabrika ir nemtas.

Zelgawas willas kabrstuwe

jaunajā zeetumā, zaur jaunu mašinu eepirschanu paleelinata, kabrsch wisibfatajā laika katru partiju willas us to smaltako.

!Dohbelé!

Bergmana sehnu skohla un pensionate.

Deemeldeschanas preeksch schihs skohlas, kur tik daudis teel mahzhts, tā tais trijās gimnastijas apakšklasēs, nem preti un us peeproschchanahm atbild mahzitaji

C. W. Bock un A. Bielenstein,
Dohbelē.

60 kubik asis ohsolmalkas,
7 pehdas garōs un masakais 6 zollu rejnōs, apalōs jeb skalditōs gabalōs, ir Janwar un Februar mehneschōs jawed us Zelgawu. Nissehgetas wehstules lihds ar zenas peedewumu teel preti nemtas Zelgawas gubernas zeetuma kantori.

Zelgawā,

Munas basnizas skohlā

mahziba preeksch sehneem un weitenehm esahlfes 8. Janwar 1876. g. Behrni tur teel ari ruhme un kōsti peenemti. Japeemēd lihds 8. Janwar 1876. g. pee

skohlotaja **G. D. Bahr.**

Basnizas un skohlas sinas.

Weens Kungs, weena tiziba, weena kristiba.

Nahditajs: Sinas. Saldus aprinka skohlmeistaru konferenze. Snehpeles pagasta namis un wina eefwehtifhana. Misjones sinas. Dahwanas.

Sinas.

Wirzawas draudses jaunais mahzitajs Bernewig t. ir swehtdeen, to 7. Dezember no Kursemes zeen. generalsuperdenta ta draudses gans un mahzitajs basniza eewests.

Zelgawas pilseta ichini puegada pa wifahm skohlahm kohpa bijuschi 3370 skohlenti, tas isnahktu, ka ik festa dwehfele Zelgawa bij skohlas behrens. Zelgawa war us to lepna buht, ka ir ihsti skohlu pilsetis. Un kaut gan wifas tahs skohlas til lohti skohlenu pilnas (gimnasija pahri par 400, wehl wairak realskohla) tomehr nahkoht wehl arweenu til daudsi klagt, ka nesin, kur teem ruhmi dabuht.

Par **Maslawas** luteru generalsuperdenti ir 26. Nowember zaur muhsu Kunga un Weisara pawehli skohlai eezelts libdsschinigais Karkowas draudses mahzitajs un generalkonfistorijas afescers Dr. Jurgensen.

Ba wifu **Kreenu** walsti pehz ministerijas rulleem 1873. gada bij 22,768 laukskohlas ar 942,487 skohleneem (starp teem 185,056 meitenes). Zaur zaurim nahza ik us 3200

eedshwotaji pa 1 skohlai. (Bruschsos ir ik us 700 pa 1 skohl.) Skohlu beesums nebij wisos skohlu aprinkos weenads.

Skohlu apr.	eedshwot.	skohlas.	skohlent.
Tehrpatas	2 milion.	2044 ar	100,892
	t. i. pa 1 skohlai ik us		934 dwehst.
Warschawas	5 $\frac{1}{2}$	" 2537 ar	163,142
	t. i. pa 1 skohlai ik us		2248 "
Behterburgas	4 $\frac{1}{2}$	" 1920 ar	65,405
	t. i. pa 1 skohlai ik us		2316 "
Odesas	4 $\frac{1}{2}$	" 1177 ar	55,173
	t. i. pa 1 skohlai ik us		3814 "
Wilnas	6	" 1876 ar	69,328
	t. i. pa 1 skohlai ik us		3169 "
Karkowas	10 $\frac{1}{2}$	" 2397 ar	115,857
	t. i. pa 1 skohlai ik us		4364 "
Kasanas	16 $\frac{1}{2}$	" 4058 ar	164,614
	t. i. pa 1 skohlai ik us		4076 "
Kijewas	9	" 2480 ar	64,556
	t. i. pa 1 skohlai ik us		3708 "
Maslawas	11	" 1887 ar	63,597
	t. i. pa 1 skohlai ik us		5845 "

Tas gada gals drihs aissneegts, un atgahdina ikkatru, parahdus libdssnahkt. Ta ari Mihgas aprinka prahwests ar to, ko bij apnehmees dariht ikgadus, schoreis palizis parahda, prohti wehl awises nau eelizis eefschah, zil no Mihgas aprinka draudsehm ir peenestas mihlestibas dahwanas preeksch teem

Deewa darbeem, ko muhsu semite wifas luteru draudses kohpa dara. Kamehr wafaras widu pats bija Wahzsemeh, tas laiks bij pahrgahjis, kur ziteem gadeem to eelika eefschah. Bet nu to dara ta, ir to wehl ziti suhgufchi peelikft, kas preeksch „palihdssibas lahdes“ bij lashts. Samests bija:

	preeksch paganu misjones.	preeksch Israela misjones.	preeksch kurlmechmu skohlas.	preeksch palihdssibas lahdes.
no Kopscheem	15 rub. — kap.	10 rub. — kap.	10 rub. — kap.	74 rub. 13 kap.
" Suntascheem	3 " — "	2 " — "	4 " — "	30 " — "
" Mahrpils	16 " — "	8 " — "	25 " — "	32 " — "
" Ribtaures	9 " — "	7 " 35 "	10 " — "	— " — "
" Jaunpils	7 " — "	8 " — "	10 " — "	27 " — "
" Madeleenes	10 " — "	1 " — "	10 " — "	— " — "
" Kokenescha	10 " — "	3 " — "	1 " 50 "	— " — "
" Misfraukles	17 " 70 "	13 " 70 "	20 " 20 "	34 " 97 "
" Leelwardes	10 " — "	5 " 10 "	4 " — "	17 " — "
" Isschkiles	9 " 60 "	5 " — "	? " — "	60 " — "
" Dohlas	10 " — "	11 " — "	20 " — "	17 " — "
" Skohlas	15 " — "	12 " — "	55 " — "	86 " 68 "
" Dinamindes	17 " — "	10 " — "	? " — "	54 " — "
" Krimuldes	10 " — "	10 " — "	21 " — "	11 " 35 "
" Siguldes	20 " — "	15 " — "	15 " — "	27 " — "
" Lehdurgas	24 " 25 "	10 " — "	20 " — "	— " — "
" Behterupes	40 " — "	8 " — "	8 " — "	28 " — "
" Ahdascheem	30 " — "	10 " — "	10 " — "	68 " 65 "

Prahwests J. Schilling.

Kurfemes lauffkohlu leetās dširdam, ka muhsu augstee lauffkohlu pahrwaldneeki ir, tā jau to zerejahm, to teešibu muhsu lauffkohlahm isgahdajuschi, ka winaš paščas warehs tahš ešfama atstahtes deht kara deenesta pa-ihšinaschanas no 6 uš 4 isdoht; tahš tiks no freimarschala lihds apleezinatās un buhs pilnā spēhlā.

Jaunas skolas. Zil dedsiģi nō waldišchanas pušes tohp par skohlahm gahdahts, to war nolemt ari atkal is šchiim skohlas ministerijas snahm: 12. August tika jauna realskohla atwehrtā Krasno-Ufimskā, 30. August skohlotaju seminaris Witegrā, progimnāsija Pawlogradā, 31. August meitenu progimnāsija Ustjaschnā, 1. September progimnāsija Narwā, 2. September realskohla Kajanā, skohlotaju seminari Tscherepowezā, (8. September) Wolškā 17. September progimnāsijas Ribinskā (9. September) Zarizina (13. September), realskohlas Katrinošlawā (28. September), Muromā (1. Oktober, Kalugā (7. Oktober). Tihsklasigās pilsehtu skohlas atwehra: Welikoluzkā, Olonezā, Dregā, Petrosawodskā, Beloserskā, Nowgorodā, Lugā, Pleškawā, weenu 4 klošigu Nišni-Zomowā.

Uš beidsamahs **Rihgas mahzitaju sinodes** starp zitahm leetahm uš Pinksu mušchas zeen. mahzitaja preekščā lišchanu ir nospreests, lai ewang. luteru palihdsibas lahde ja wairak draugu few waretu mahtoht, gada snas ari latw. walodā laudis islaidit un ar schihs lahdes palihdsibu zeltu Rihgā weenu skohlu preekšč nabagu behrneem. Pehz palihds. lahdes statutehm katrai draudsei ir brihw no tahm falasitahm dahwanahm to weenu puši patureht preekšč fawahm paščas waijadšibahm. Kad nu ari muhsu draudses zil daschu gadu scho fowu rekti atdoht nabagu tizibas brakheem par labu, kam iskaišteem pa tahlahm semehm, starp šwešchineekem mahjojoht, daudš grubtāki nahkās sawu garigu dšihwi kohpt ne tā mums, tad tomehr, kur pateesi dedsiģas waijadšibas pašchu widū azis grausch, tur buhs ari pareisi, kad ruhpejahs, ja zitadi nau eespehjamš, is tahm pašchahm mihlestibas artawinahm tahš waijadšibas saglahbt. Kad Rihgā, tā dšird, wehl ir pee 9 tuhst. tahdu behrnu atrohdami, kas skohlās buhtu raidami, bet kur truhst gahdataju, tad pateesi tee wišu mas tikpat ruhpehs, tā ziti nabadšini tahlumā. Ta tad buhs ihsti teizama leeta, kad no palihds. lahdes raudsihs peemest kahdus 500 rublus un ar to zelt weenu jaunu skohlu Rihgā, preekšč tahdeem, kam ta jo dedsiģi waijadšiga. Zil dascha širds un rohka ari jo wairak wehl atwehrtees, kad pašcha azis redsehs to šwehtigu darbu, kas ari tē no palihds. lahdes pušes atlehks.

Walmeera mufes sahlē 30. November Konzerte bijuši, pee kuras Walmeeras draudses skohlotaji dalibu nehmušchi. Genahšchanas (50 rubli) nahza par labu kahdam-kurlmechmam behnam.

Behterburgas gubernā ar lauffkohlu buhschanu schini gadā esoht redsami uš preekšču gahjis. Pee schi gada rekruschu nemšchanas bijuši jau laba teeša tahdu jauneklu, kas ešfama atstahtes ustrahdijuschi un baudihs deenesta pa-ihšinaschanu no 6 uš 4 gadi.

Bruhšču general-sinode Berlinē sawus dorbūs ir nobeiguši; winaš isstrahdajumi nu nahks nahkoscha landaga preekščā un zeramš, ka preekščā likumi tiks peenemti un ewangeliskai basnijas buhschanai atlehks jauni spēhka awoti.

Saldus aprinka skohlmeistern konferenze. *)

7. Oktober notureja Saldus aprinka skohlmeisterni Kabilēs skohlas namā sawu 26. konferenzi, kuru schoreis Kabilēs zeenigs mahzitajs Buettner l. wadija. Bijahm kahdi 10 skohlmeisterni šapulzejuschees. Pulksten 12. pee konferenzes darbeem sehdušchees, islasijahm pa preekšču protokolli no agrakajas, 1. August Gaikōs noturetas konferenzes.

— Tad nahzahm no zeen. konferenzes preekšneeka skubinati uš to farunaschanohs pahr teem palameem (Schimpfnamen) kurus dasch gohda wihrs wehl tagad nehfa un no kureem zits zilwekam il nejauks ir, tā: aita, schlehre, — — — — —

tā gan šchee warbuht zehluschees un tā nihzinajami? Scho tā ari weenu zitu leetu, prohti behrnu apstrahpeschanu skohlā, schoreis tikai leelā ihsumā dabujahm apspreešt, jo laiks staidahs prohjam un tomehr gribejahm wehl weenu ari dešgan swarigu leetu jo dšikalā apspreešchanā nemt, prohti wingroschanu jeb turneschanu pagasta skohlās.

Kabilēs skohlmeistern, Fielhold kungs, uš to bija raksteenu šagatawojis, kuru schē preekščā lasija. Zaukōs un skaidrōs teikumōs winsch nehmahs peerahdiht:

- 1) ka wingroschana jau no pat wezeem laikeem un no mahziteem Greekeem un Rohmeescheem tā ihstems lihdsellis pee meefas un gara štirinaschanas bruhketa;
- 2) ka behrni skohlā, kur wingroschana tohpoh mahzita, daudš rahmaki un mohdrigaki esoht, un pee mahzišchanahs wairak tšchaklibu rahdoht;
- 3) ka wingroschana pee behrneem, neween winu weselibu štirinajoht un spēklus wairojoht, bet pehzal ari kara deenestā eestahjuscheem, daudš weegluma padaroht;
- 4) ka zaur wingroschanu pušis ari mahjās nebuhs wairs tahds lempis, kas šakumpis, waj swahrodamees un lihgodamees ween eet, un wišus darbus nihksti strahda;
- 5) Ari waroht dohmaht, ka wihrs, kas wingroschanu mahziješ, buhs šurknoks un drohschaks kahpeis un juntā lihdejs, kad tas kahdā nebaltā deenā pee ugunš grehka buhtu waijadšigs.

Kad nu Fielholdta l. wehl par wingroschanas eerikti un par winaš mahzibas štundu eedališchanu sawas dohmas bija issteizis, tapa schi mahziba no wišcem klahthudameem par derigu un lohti waijadšigu atšihsta un peenemta.

Ihsumā wehl par pahri šihlakajahm skohlas waijadšibahm farunajuschees, beidsahm schihs konferenzes darbus. Nahkoschu konferenzi nodohmajam 2. Janwar 1876. gadā Saldus pilsehtinā notureht.

C. S—n.

Snehpeles pagasta nams un wina eeswehtišchana.

Kad tew zeen. lasitajs gadahs zeloht no Kuldigas uš Šrandu jeb Niiputi, tad tu drusku tahlak no basnijas tā no leelzeka, par labu rohku eeradšini smulā lihdsenā weetā štaltu muhru ehlu. Tas ir Snehpeles pagasta nams.

*) Zaur rakstu wedeja grahtu un ilgu štimitu šchis eesuhstijums ihdsi šchim aistawejees. C. S—n.

Wedifchu zeen. lafitajus garâ tuwafi. Ehla ir 20 afes gara, un 9 afes plata, ar trihs lauka durwihm. Par preefchdurwihm ee-eijoh, par kreifu rohku atrohdahs floblotaja istabas, lahdaſ tſchetras; tad par labu rohku ir durwis, kas wed leelâ floblas klaſe, floblas klaſi zauri eijoh par kreifu rohku ir floblenu gutama istaba; no floblas klaſes par labu rohku eijoh atrohdahs gangis, kas par galu u ahru wed, bet bes durwihm, kas gangi no floblas istabas ſchir; waj tas tâ labi buhs, — to redſchs uſ preefchu; no ganga pa kreifu rohku atrohdahs kufna preefch floblneekem, tapeh; ka uſ preefchu griô eerikteht kohpu-ehſchanu.

Par preefchdurwihm ee-eijoh par labu rehku buhs teefas un ſkrihwera istabas, kas wehl nau gatawas; ari augſchâ ir wiſzaur istabas, ar 3 lohgeem uſ leelzeta puſi, kas jauli iſſkatabs un garam gahjeſu preezina.

7. November ſch. g. tika minehts namſ eefwehtihſ. Jau pulkſten 10. no rihta ſtraumeja laufchu bari ſwehtku drehbës gehrbuſchees jaunâ ſtaltâ namâ. Kur no leelzeta nogreeſchahs, tur bija gohda wahrſi zelti ar ſateem ſeemas krohneem apwihti; zeliſch bija no leelzeta lihds jaunam namam ar ſkujahm kaiſihts un ger ktru puſi ar ealitehm apdurts. Pulkſten 12. puſdeena atbrauza zeenigi Snehpeles leelkungi un zeenigs Lipaiku un Snehpeles mahzitajs; tuhlin ari ſahlahs eefwehtifchana; wiſupirms ſpehleja Snehpeles floblotajs Sauer lungs uſ jaulahm ehrg lehm, ko wezais zeenigs Snehpeles barons v. Gahn bija nupat floblai dahwinajis; wiſi kohpâ dſeedaja: „Mihlâis Zeſu ſcheitan mehs;“ peh; ſchihſ nodſeedatas dſeefmas dſeedaja dſeedataju kohris uſ tſchetreem balſeem to dſeefminu: „Zehowa“ un peh; tam zeen. mahzitajs kahpa uſ maſo kanzeliti un tureja jaulu un ſwarigu runu un eefwehtija jaunonamu ka trihsweeniga Deewa wahrda, peh; eefwehtifchanaſ atkal dſeedaja dſeedataji uſ 4 balſeem: „Lai Deewu wiſi lihds.“ Peh; nodſeedatas dſeefminaſ uſkapho Snehpeles pagasta wezakais uſ kanzeliti un pateizahs wiſa nowada wahrda Snehpeles zeen. dſimtkungam par to laipnigu gahdoſchanu un ruhpeſchanohs, ko wiſch ſaweem laudihm ir parahdijis; peh; ſchihſ runas dſeedaja atkal dſeedataji to dſeefminu: „Reiſaru ſangi Deews.“ Peh; tam pagahlahs no ſawa krehſia tagadejs Snehpeles barons un iſſazija, ka winam nemaſ ta pateiziba nenahlahs, ko zeen. mahzitajs un pagasta wezakais winam iſſazijuiſchi, bet ka to miuetu namu ir wina tehws lizis buhweht, bet to labpraht griboht apfohliht, ar to paſchu laipnibu tâ lihds ſchim par ſawa pagasta labklahſchanu ruhpetees, floblmeiſteru lohneht un pamudinaja, lai dſenahs peh; tahs gara gaismas, peh; deewbijahſchanaſ, kas ir wiſas gudribas eſahlumë. Tad wehl floblotajs Sauer k. iſſauza uſ zeen. Snehpeles bardna weſelibu: „Lai dſihwo ſweiks!“ ko dſeedataji ar to dſeefminu: Lai dſihwo ſweiks, pawadija, — un tâ eefwehtifchana beidsahs. Preefch dſeedatajeem, pagasta weelneekem un baſnizas ſehr mindereem bij gohda maltite muſichâ.

Kahds neefis.

Miſiones ſinas.

XII.

1. Apuſt. darb. gr. 10, 45—46. Kad tas apuſtuls Pehters zaur ta ſw. gara parahdijchanu ſuhtihſ pee Karneela

bij eegahjis un winam un wina namam Deewa wahrduſ ſludinajis, tad tas ſw. Gars krita uſ wiſeem, kas to wahrdu dſirdeja. Un tee tizigee no tahs apgraiſſchanaſ (no Zuhdeem) zeel ar Pehteri bij lihds nahkufchi, iſtruhlahs, ka aridſan uſ teem paganeem ta ſw. Gara dahwana tapa iſſeeta; jo tee tohs dſirdeja ſweſchah walodas runajam un Deewu teizam. Tahda iſtruhzinahſchanaſ no ta laika ir notikufi daſchlahrt, neween pee teem netizigee, bet aridſan pee teem tizigee, kad tee dabuja redſeht tohs leelus Deewa darbus, kas zaur miſiones darbu noteel pee teem paganeem. Deenas-widus Afrika ir apmetuſchees Ollandeeſchu ſemneeki, kam ſlawa ir, ka tee ſohti deewabijigi laudis un ſirsnigi gahda par baſnizu un flobluleetahm, bet par to tee neko negrib ſinaht, ka tee melnee Otentoti, kas wineem kalpo, lai dabuht dalibu pee tahs preezas mahzibas, jeb ar wineem Deewa namâ lai ehd no weenas maiſes un dſer no weena bikera. Kahduſ mehneſchus atpakat — tâ rakſta no Berlines miſiones — weens no muſſu miſionareem peekufis weena ſemneeka ſahdſchâ eegahja un luhdſa, lai winam dohtu kahdu zilweku, kas winam palihdſetu wina leetas neſt. Saimneeks dſirdejis, ka wiſch miſionars, atbildeja: „ne, preefch jumſ manim laufchu nau; tee miſionari tik ir nelaipe preefch muſſu ſemes, jo tee mums atnem wiſus laudis.“ Miſionars ne wahrdu nerunajis gahja tahlak lihds gitam ſahdſcham. Të luhdſa, waj newarohrt par maſſu ko ehſt dabuht, bet tee laudis, dſirdeami, ka wiſch miſionars, winam durwis aiſwehra. Bet kad ſtipri lihja, tad wiſch it noſlumis jautaja, woj gan pateefi tik neſchehligi buhſchoht, ſweſchineekam durwis aiſwehrt un winam maiſes gabalu un uhdens bikeri leegt. Tad ta ſaimneeze launedamees winu eelaida namâ un winam zehla preefchâ maiſi un peenu un nenehma aridſan nekahdu maſſu. Pateizis wiſch gahja tahlak un nahza treſchâ zeemâ un luhdſa naktſkohrteli. Tas ſaimneeks winu uſnehmis dabuja dſirdeht, ka efoht miſionars un nu eſahja runaht par miſiones darbu pee Otentoteem, ka tee ne-efohrt nekahdi zilweki un ka wiſch darbs pee wineem pawelti un ka no ta laika, kamehr miſionari tai ſemë eegahjuſchi, ar wineem wehl ſlittaki palizis. Miſionars atbildeja, ka ne-efohrt muſſu data, praſiht ko zaur miſiones darbu iſdarom, bet ween par to gahdaht, ka ta Kunga wahrdi taptu peepilditi: Gita zaur wiſu paſauli un tâ jo yr. Tâ wini ilgi ſehdeja kohpâ runadami, kamehr ap puſnakti ſaimneeks to miſionari luhdſa, lai walara paharus noturoht. Wiſch to darija ar preeku un tad tas apgulahs. Rihtâ zehlees miſionars praſija, zil wiſch efoht parahdâ. Tas ſaimneeks ar aſarahm wina rohku ſakehriſ, ſazija, ka neko ne-efohrt parahdâ, bet lai tik peedohdoht, ka wiſch tahdas walodas par miſiones darbu efoht iſlaidis; bet grubti nahlahs, tahdas dohmas atmeſt, ko no jaunahm deenahm eenemufchees; bet wiſu naſti wiſch nemaſ ne-efohrt gulejis, bet arween winam bijis ja-apdohma tahs runas, ko tee ſawâ ſtarpâ par miſiones darbu turejuſchi. Tad tee ſchfihrahſ lâ draugi. Tâ miſionareem jaſtrahda miſiones darbs aridſan pee kriſiteem! Un par to ari nau ko brihnotees, ka tee Ollandeeſchu ſemneeki tohs Otentotus netura par zilwekem, un ja winus apluhko peh; meefas, tad ahtri war ſchaubitees, waj Otentoteem aridſan zilweka ſirds ir. Weenâ walara weza ſeewa nahza pee weena miſionara un winu ſtipri luhdſa, lai jel nahkloht pee winas mahjäs, jo winas meita gulohrt uſ

nahwi. Wensch gahja lihds un atrada jaunū seewu eeksch behrnu fahpehm. Wensch greefahs atpakat, ismekleja sawā apteeki kahdas derigas sahles un suhtija ar tahm sawu seewu tai dsendetajai palihgā. Pehz kahdu brihdi atskrehja atkal ta weza seewa ar behdiqū waigu un stahstija, ka winas meitai dwihnischi peedsimuschi. Nu misionars steigschu steidsahs atkal turp noskreet, lai tohs behrninus waretu isglahbt. Zo pehz winu mahnu tizibas, dwihnischi atnesohht badu laiku un ja winas nenonahwe, tad tas kehnijsch, kas ir leetus taifitajs, newarohht lectu gahdaht. Tapehz winus nonahwe un tas no-teel tā: abi behrni tohp eelikti pohdā un wahrohts uhdens usleets, kamehr tee behrni nopluzinati; tad semē bedre tohp israkta un tahs nopluzinatas meefinas eegahstas un ar semi ap-behrtas. Un tas ir jadara pascham tehnam. Waj tur wehl atrohnama kahda wezaku mihlestibas dsirkstelite? Nu gahlahs wisi tee radineeki teem behrneem wirsū, gribedami tohs nokaut, bet misionars winus fargaja fazidams: tee ir man i behrni; wai tam, kas wincem ko faunu darihs! Un tahdeem zilwekeem, kam pateesi zilwela firds truhlt un tomehr nemirstama dwehsele ir, to preezas mahzibu atrast, kas to tehnu firds atgreesch pee teem behrneem, waj tas diwlahrtigi mums nepeenahhtohs?

Bet Ollandeeschu semneeki un warbuht ari zits kahds gohdigs Wahzeetis waj Latweetis spreesch tā: „teem Deemwahrdi neko nepalihds: lohpi tee bijusch, lohpi tee paliks.“ Lai klausamees, ko atkal weens misionars raksta no weena jauna Ottentota wihra, kas 28 gadus wezs bija, un ko wensch patš bij kristijis: „Wensch guleja us nahwi ar delamo un es winu apmekleju. Tahdas preeka stundas, kahdas mehs tē kohpā peedsihwojahm, es wehl nebiju peedsihwojis. Kad no izelschanahs nebij nekahdas dohmas, tad mehs kohpā runajahm no mahjās pahrnahlschanahs. Es winu prasju: waj tu wehl peemini to wakaru, kad es tew kristiju? Tad wensch sawas wahjas rohkas issteepis, aplampa manas rohkas tahs skuhpftidams un glaudidams, un fazija: Tahs ir tahs abas rohkas, kas mani kristija! Tad mehs raudajahm kohpā. Miltais lastitajs, es gribetu, ka tu buhtu tur flahht stahwejis ar teem swehtteem engeteem; pateesi, tad tu buhtu fazijis: schi weena dwehsele bij wehrta, ka misiones darbs tohp strahdahts pee Ottentoteem.“

No weenas Kaseru seewas raksta atkal ziti misionari: pahri nedekas atpakat mehs basnizā winu eeraudsijahm neapfmebretu ar saklanu smehri, kā Kaseri mehds, bet gohdiqi apgehrbtu, un raudajam; 30. Merz wina eenohza pee misionara un fazija us winu raudadama un ar wifahm meefahm drebedama: mahzitajs, mana firds ir behdu pilna, Deewa wahrdi manim nelauj meeru, bet mani pahrmahza deen' un nakt'. Wifs, ko es esmu darijis, ir launs, lohti launs, es meeru mekleju! Zita seeweete atkal fazija: mahzitajs, es sawu dwehsele tewim atwedu, wina ir nemeeriga kā pele, kurai to zauzumu aishadijusch, un kura nesin, kur behgt un sprukt? Abas kohpā tapa usnemtas fataihschanahs mahzibā us kristibu. Waj tahdas dwehseles nau zeenigas, ka winahm nahht palihgā?

No stajones Blaumberg raksta misionars Stech: „Us wasaras swehtteem tur swehtais Gars muhsu basnizā parahdija sawu spehtu; no debes braukschanahs deenas lihds wasaras

swehtteem isdeenas kohpā bijam luhgusch par to swehtu garu, ka wensch par muhsu draudsi taptu isleets un ifkats draudses lohzeelis manija ta sw. gara nahlschana pee sawas firds. Rihta- un wakara deewakalposchana nobeigusch, mehs ar wifu draudsi kraitahm us zeleem un Jahnis, weens no teem kristiteom, no manis usajinahs, luhda Deewa gara un spehla pilns, ka Deews sawu swehtu gara no mums negribetu atnemt, bet to eeksch mums ustureht un stiprinahht kā pirmos laikos. Wisa draudse tapa pakustinata un sagrahbta. Tad peepesch teem basnizas laudihm gahlahs wirsū traks paganu pulks, zehlahs kauschanohs un asins isleeschana. Bet ohtrā rihta faulci lezohht wisi atkal bij kohpā us deewakalposchana, pa dalahm ar fasetahm galwahm un bruhzehm waigōs. Pehz notureteem Deewa wahrdem misionars fazija sawai draudsei: Nu steidsatees, juhs seewas, wahreet sawu putru un juhs wibri, fataisheet ratus, jo mums schodeen jabrauz us stajioni Makhaben, tur mums swehtki jafwehti!“ Zo misionars Baumbach wifu Blaumbergas draudsi bij aizinajis pee sewim, kad sawus pirmeklus gribeja zaur jaunās peedsimschanahs masgachanu usnemt Kristus draudsihā. Pehz pahri stundahm wifs bij gataws; tad kledsa: lahpeet ratos un dsedeet ta Ruuga dsesmas! Nu kahpa ratos, kas til spehja: tē weena seewa sawu behrninu mugurā usseetu, tē atkal zita seewa, sawu behrninu flehpi, tē trescha, sawu behrnu sewim blakam turedama. (Turpmat belgums.)

Brecksch Jelgawas latw. kurlmehmo skohlas

ceemakfati:

No	Wahzu Triadib. basn. upura dahwana	11	rub.	—	kap
"	Jaunjelgawas dr.	5	"	—	"
"	Kalnamijsch un Penkules dr.	28	"	62	"
"	Kaunas pilf. dr.	2	"	—	"
"	Kaldebrunas un Illustes dr.	10	"	—	"
"	Jelgaw. freisdaktera Otto f.	30	"	—	"
zaur teesas lungu Schaefer, strihdes islib-					
dsinaschanahs leetā starp L. un St.,					
starp L. un Fr., un N. N.					
No	Kursemes ritterschastes	150	"	—	"
"	Bauskas latw. dr.	10	"	—	"
"	Meschohtnes dr.	10	"	—	"
"	Waltaiku dr.	7	"	40	"
"	Blihdenes dr.	11	"	—	"
"	Kuldigas latw. dr.	7	"	—	"

Kohpā . 293 rub. 2 kap.

No nel. Bez-Peebalgas mahzitaja Schilling f. preeksch parahdu deldeschanahs 100 " — "

Pawisam . 393 rub. 2 kap.

Mahz. N. Schulz,

kurlm. stohl. direkt. no Kurl. rufes.

Jelgawā, 15. Dezember 1875.

Brecksch luteru palihdsibas lahdes no Luttrinū draudses ceemakfati 10 rubli.

R. Rienig,

No Leczajas apr. komitejas rufes.

Latw. Awischu apgahdatais: J. W. Sakranowicz.

No zensures atwehles. Ritgā, 19. Dezember 1875.

Drukahs pee J. W. Steffenhagen un dehta.